

ECZEEM BIJ KINDEREN

FRANCISCUS GASTHUIS

Inleiding

Er bestaan veel verschillende soorten eczeem. Bij jonge kinderen is er vooral sprake van constitutioneel eczeem, ook wel atopisch eczeem of dauwworm genoemd. Dit is een huidaandoening met steeds terugkerende jeukende, schilferende en vaak rode ontstekingen van de huid.

Oorzaak

De precieze oorzaak van constitutioneel eczeem is onbekend. Het is een ziekte waarbij meerdere factoren gelijktijdig een rol spelen. Het hebben van een bepaalde erfelijke aanleg (constitutie) met verminderde barrièrefunctie van de huid is een belangrijke factor. Wel is bekend dat eczeem wordt beïnvloed door meerdere oorzaken, zoals weersomstandigheden, emoties (stress) en irriterende stoffen.

Naast deze erfelijke factoren kunnen andere beïnvloedende factoren tot eczeem leiden namelijk:

- Water en zeep drogen de huid uit. Bij eczeem is er in aanleg een droge huid met een andere vetsamenstelling. Hierdoor verdampt meer vocht uit de huid waardoor deze nog droger wordt. De beschermde functie van de huid vermindert en irriterende stoffen en infecties dringen de huid gemakkelijker van buitenaf binnen. Ook een droge omgevingslucht droogt de huid uit.
- Spanningen en stress, of deze nu positief of negatief zijn, door bijvoorbeeld situaties op school en bijzondere gebeurtenissen, hebben invloed op het eczeem.
- Rokerige ruimtes, transpiratie, kleding (bijvoorbeeld wol en nylon) en een warme omgeving kunnen irritatie veroorzaken. Hierdoor kan nog meer jeuk ontstaan.
- Infecties, veroorzaakt door bacteriën of virussen.

Verschijnselen

De verschijnselen van eczeem zijn roodheid en schilfering van de huid met kleine bultjes en soms blaasjes. Aangezien eczeem jeuk veroorzaakt, zijn de effecten van krabben vaak zichtbaar. Ook de niet aangedane huid is vaak droog en schilferig. Deze huid jeukt en beschadigt makkelijker waardoor snel nieuwe eczeemplekken kunnen ontstaan.

De klachten beginnen meestal in de eerste zes levensmaanden, maar kunnen op iedere leeftijd optreden. Het verloop is erg wisselend, met betere en slechtere perioden. Soms verdwijnt eczeem helemaal en groeit uw kind er over heen.

Diagnose stellen

We stellen de diagnose op grond van de huidafwijkingen. Verschijnselen zijn roodheid, schilfering en kleine bultjes met krabwondjes. Ook kunnen blaasjes ontstaan en kan vochtafscheiding optreden. Een belangrijk kenmerk is jeuk. Uiteindelijk kan een verdikking van de huid optreden. Informatie over het voorkomen van eczeem, hooikoorts, astma of allergieën in uw familie is behulpzaam. Allergieonderzoek is bijna nooit zinvol. Indien de therapie bij uw kind niet goed aanslaat en er duidelijke aanwijzingen bestaan voor allergie, is allergieonderzoek soms nodig.

Behandeling

Veel factoren spelen een rol bij de huidziekte eczeem. We richten de behandeling op het onderdrukken van de verschijnselen, definitieve genezing met medicijnen is helaas niet mogelijk. Er kunnen spontane verbeteringen en verergeringen optreden. Uw kind moet de prikkels die het eczeem doen verergeren vermijden.

Wassen

Bij veel kinderen verergert eczeem door douchen of baden, doordat natuurlijke huidvetten worden afgewassen. Wij adviseren maximaal twee keer per week kortdurend te douchen of in bad te gaan en geen zeep te gebruiken. Na het douchen of baden met badolie dient u de huid af te deppen en in te smeren met neutrale zalf.

Kleding

Vermijd broeierige synthetische of wollen kleding. Katoen wordt meestal het best verdragen. Er bestaat ook speciale onderkleding. Bovendien moet uw kind proberen het krabben te vermijden. Een vakantie aan zee doet soms wonderen. De

combinatie van zon, zee, onbedekte huid en rust kan een gunstig effect hebben.

Insmeren van de huid

Bij eczeem is de huid zeer droog. Het is van groot belang het vochtgehalte en de beschermlaag van de huid te verbeteren door vette zalf of crème. Dit geldt voor het hele lichaam, niet alleen voor de eczeemplekken. Minimaal twee maal per dag kunt u het lichaam insmeren; uw kind moet letterlijk continu 'glimmen van plezier'. Dit gaat namelijk een droge huid en jeuk tegen. Het voorkomt het ontstaan van nieuwe eczeemplekken.

Eczeem wordt bijna altijd behandeld met corticosteroid bevattende crème of zalf (hormoonzalf). Deze middelen kunt u ook bij kleine kinderen veilig gebruiken. Bijwerkingen treden alleen op door onjuist gebruik of langdurig gebruik van te hoge doseringen. In de beginfase van de behandeling adviseert uw arts meestal de corticosteroid bevattende crème dagelijks bij uw kind aan te brengen. Als de huid rustiger is geworden, volgt een afbouwschema waarbij u zoekt naar de laagst mogelijke frequentie van zalfgebruik. Dit is per kind verschillend.

Hoe zit het met allergie en eczeem?

De relatie tussen allergie en eczeem is complex. Er bestaat geen duidelijk verband tussen allergietesten en de kans op eczeem. Voedingsallergie is zelden de oorzaak van eczeem. Behandeling van de voedingsallergie geeft bijna nooit een blijvende genezing van het eczeem. Soms neemt de ernst van het eczeem af door een specifiek dieet. Alleen bij onvoldoende effect van de therapie of in specifieke gevallen is het zinvol om allergietesten te verrichten. De aanwezigheid van antistoffen tegen bepaalde allergenen in het bloed betekent niet dat iemand ook werkelijk allergisch reageert op de geteste stof. Ouders vinden het vaak lastig te accepteren dat er geen duidelijke oorzaak voor het eczeem is en denken daarom vaak aan allergie. Het onterecht weglaten van bepaalde voedingsmiddelen is niet goed voor uw kind doordat een onvolledig dieet ontstaat. Het starten van een dieet dient altijd in overleg met een kinderdiëtiste te gebeuren. U kunt de huisarts vragen om verwezen te worden naar een kinderdiëtist.

Verdere informatie

Folder 'Constitutioneel eczeem', Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie. www.huidarts.info.

Folder 'Koemelkeiwitallergie bij kinderen', Vakgroep Kindergeneeskunde Franciscus. www.franciscus.nl.

Folder 'Corticosteroiden voor de huid', Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie. www.huidarts.info.

Vragen

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, dan kunt u telefonisch contact opnemen met de polikliniek Kindergeneeskunde, via telefoonnummer 010 – 461 6225. Wij zijn iedere werkdag geopend van 8.00 tot 17.00 uur en u vindt onze balie 380 op de derde verdieping in het Franciscus Gasthuis of op specifieke dagen in de buitenpoli in Berkel en Rodenrijs.